

Programmabegroting 2027-2030 'Krachtig verder voor Borne'

24 september 2026

Gemeente **Borne**

Doel: informeren raad

**Presentatie is een leeswijzer voor de
programmabegroting 2027–2030**

Agenda raadspresentatie:

- 1. Doel programmabegroting**
- 2. Nieuwe opzet**
- 3. Programmabegroting 2027– 2030**
- 4. Vervolgproces Programmabegroting**

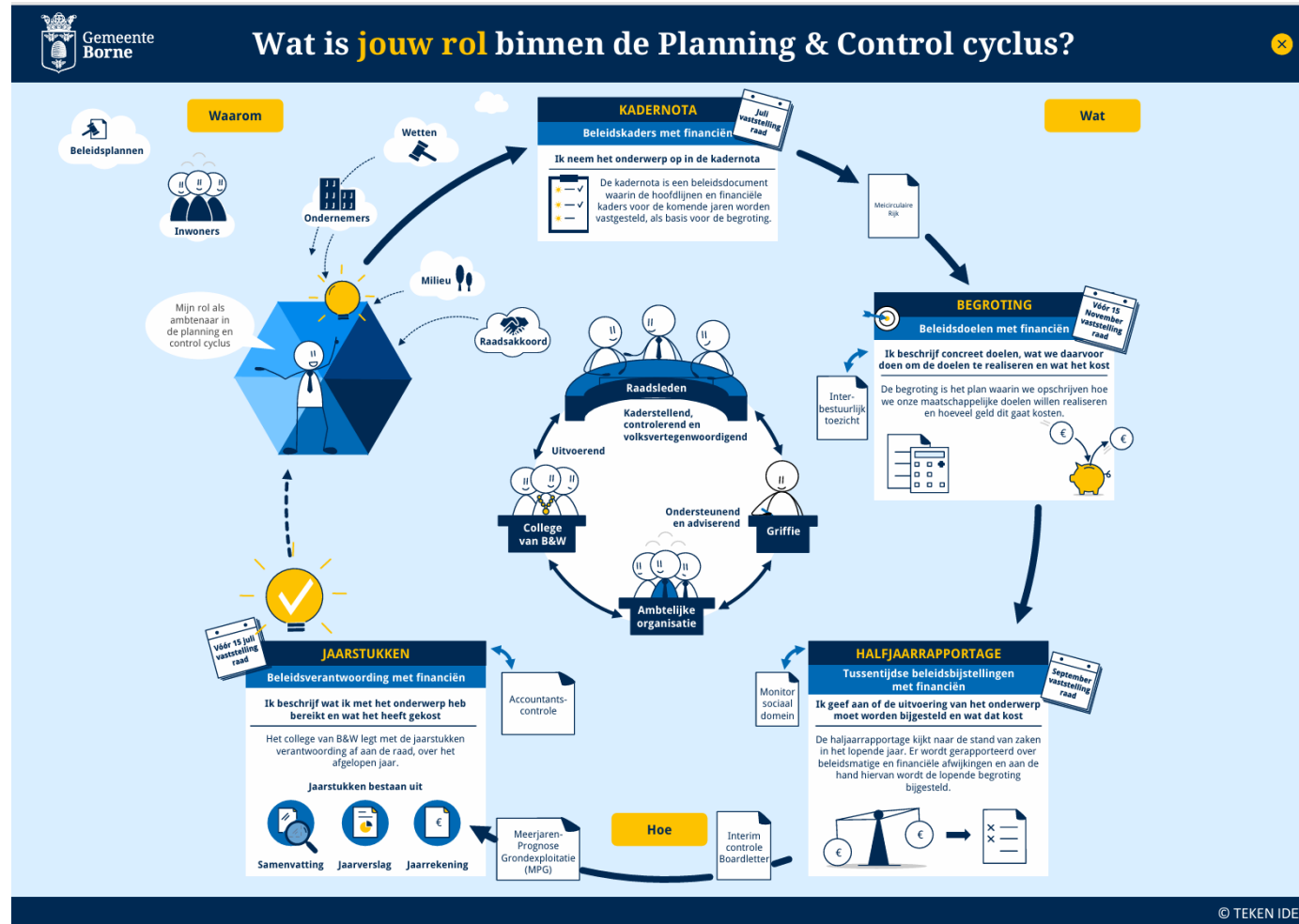

Doel programmabegroting:

- Onderdeel van P & C – cyclus
- Afspraken tussen raad en college
- Programma: ambities > doelstellingen en resultaten én beschikbaar te stellen middelen
- Paragrafen: ontwikkelingen dwarsdoorsnede programma's.
- Autorisatie budgetten voor komend jaar

Positie programmabegroting in P & C - cyclus

Nieuwe opzet programmabegroting:

- **Nieuwe programma-indeling**
- **Binnen programma's ambities**
- **Ambities geformuleerd volgens OGSM – methodiek**
- **Financieel: binnen programma's toepassing taakvelden**

OGSM

Van ambitie naar resultaat

- O** Objective: waar willen we naartoe op de lange termijn?
- G** Goals: meetbare doelen die richting geven aan de objective
- S** Strategies: de belangrijkste keuzes om deze doelen te bereiken
- M** Measures: de KPI's die de meetbare voortgang monitoren

Samen werken aan een mooi, leefbaar en toekomstbestendig Borne!

Hoe gebruik je OGSM?

STAP 1 OBJECTIVE

Waar willen we naartoe?

Wat is het?
De maatschappelijke ambitie of gewenste situatie.

Denk aan:

- maatschappelijke impact
- richting
- langetermijnambitie

Vragen die helpen

- ✓ Wat willen we uiteindelijk bereiken voor inwoners?
- ✓ Welke verandering willen we zien?
- ✓ Waarom doen we dit?
- ✓ Wat moet over enkele jaren anders zijn?

Voorbeeld

Inwoners voelen zich veilig, gezond en betrokken bij hun leefomgeving.

Let op

Niet te gedetailleerd maken

STAP 2 GOALS

Wat willen we concreet bereiken?

Wat is het?
Meetbare resultaten die laten zien of de ambitie dichterbij komt.

Vragen die helpen

- ✓ Hoe weten we dat we succesvol zijn?
- ✓ Wat moet meetbaar verbeteren?
- ✓ Welke indicatoren bestaan er?
- ✓ Welke streefwaarde hoort hierbij?

Voorbeelden

- Minder jongeren in zware jeugdzorg
- Hogere participatiegraad
- Hogere inwonersvrede
- Minder CO₂-uitstoot

Let op

Houd het SMART
Beperk het aantal doelen
Richt je op effecten

STAP 3 STRATEGIES

Welke keuzes maken we?

Wat is het?
Strategieën beschrijven de belangrijkste keuzes en aanpak.

Het gaat niet om een volledige activiteitenlijst, maar om:

- prioriteiten
- interventies
- bestuurlijke keuzes

Vragen die helpen

- ✓ Welke aanpak maakt het meeste verschil?
- ✓ Waar zetten we extra op in?
- ✓ Welke keuzes maken we bewust wel of niet?
- ✓ Welke samenwerking is nodig?
- ✓ Wat zijn onze belangrijkste prioriteiten?

Voorbeelden

- Gericht ondersteunen van kwetsbare huishoudens
- Wijkgericht werken
- Datagedreven verkeerssturing
- Intensieve samenwerking met partners

Tips

Een strategie:

- beschrijft een keuze;
- geeft focus;
- helpt prioriteren;
- is geen losse activiteit.

Belangrijk

Concrete activiteiten en verantwoordelijkheden kunnen later worden uitgewerkt.

STAP 4 MEASURES

Hoe meten we voortgang?

Wat is het?
Indicatoren die laten zien of de aanpak werkt.

Vragen die helpen

- ✓ Hoe meten we succes?
- ✓ Welke indicatoren gebruiken we?
- ✓ Wanneer sturen we bij?
- ✓ Hoe vaak rapporteren we?

Voorbeelden

- Veiligheidsgevoel inwoners (inwonerspeiling)
- Instroom jeugdzorg (ZorgNed)
- Doorlooptijd vergunningen (RoMission)
- Budgetrealisatie (Lias)

Let op

Gebruik bestaande dashboards en databronnen waar mogelijk

Combineer effect- en prestatie-indicatoren

Samen met inwoners

Samen met partners

Datagedreven en transparant

Met focus op resultaat

OGSM- methodiek:

O = Objective, ambities als vertaling opgaven

G = Goals, doelstellingen die bijdragen aan realisatie

S = strategie: wat gaan we daarvoor doen?

G

M = monitoring

**Wat
willen we
bereiken?**

Kernboodschap ‘Krachtig verder voor Borne’:

Borne kiest ervoor om krachtig verder te bouwen: investeren in wat inwoners nodig hebben, groeien met behoud van leefbaarheid en tegelijkertijd financieel gezond blijven

**Gericht investeren
Groei met behoud van kwaliteit
Ondersteuning dichtbij
Verantwoord financieel beleid**

Programmabegroting 2027 – 2030

Wat gaan we doen in 2027: bouwstenen / ombuigingen

Daarnaast reeds ingezet beleid, gestarte projecten en going concern – activiteiten

Echter, financiële mogelijkheden beperkt.

Programmabegroting 2027 – 2030

Financieel perspectief	2027	2028	2029	2030
Saldo Programmabegroting 2026-2029	1.113	415	1.248	1.248
Na decembercirculaire 2025	962	338	944	944
Autonome ontwikkelingen	-243	-599	-808	17
Bouwstenen met structurele component	-1.267	-1.595	-1.629	-1.835
Ombuigingen	647	852	1.203	1.303
Actueel perspectief	99	-1.004	-290	429

Leidraad door financiële deel begroting

- Hoofdstuk 4 inleiding
- Deel A; wat mag het kosten, nu op taakvelden
- Deel B; overzicht baten en lasten per programma, op taakvelden
- Deel B: uiteenzetting financiële positie, diverse onderdelen
- Deel B: overzicht taakvelden conform BBV

Reserves

Stand algemene reserves per 31-12	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Algemene reserve	6.534	6.534	6.535	6.534
Algemene reserve Grondexploitatie	1.643	1.643	1.643	1.643
Reserve Beleidsontwikkeling*	3.381	3.480	2.476	2.186
Rekeningsaldo	99	-1.004	-290	429
Totaal algemene reserves	11.657	10.653	10.364	10.792
* eind 2026 is de reserve beleidsontwikkeling 5,468 miljoen				

- Investerings conform overzicht 2.4 van de financiële begroting
- Reserves conform overzicht 2.5 van de financiële begroting

Weerstandsratio

De weerstandsratio zoals berekend in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is voor jaar 2027 1,8. Dat was in de begroting 2026 nog 2,8. De daling wordt veroorzaakt door de incidentele bedragen die onttrokken worden aan de reserve beleidsontwikkeling en de hogere benodigde weerstandscapaciteit. Dat kan een risico opleveren voor de komende jaren.

Visual programmabegroting 2027-2030 ‘Krachtig verder voor Borne’

<https://begroting.borne.nl/>

Vervolg programmabegroting

30 september technische raadsinfo

**7 oktober tot uiterlijk 12.00 uur deadline stellen
aanvullende technische vragen**

6 oktober beeldvormende commissievergadering

19 oktober beantwoording technische aanvullende vragen

20 oktober oordeelsvormende commissievergadering

**28 oktober memo uitkomsten septembercirculaire
naar raad**

**10 november raadsvergadering begroting
(met algemene beschouwingen)**

Vragen?

